

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 9

ČJ911

Test je předmětem autorských práv www.dostansenagympl.cz

DIDAKTICKÝ TEST

Počet úloh: 30

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Jméno a příjmení

1 Základní informace k zadání zkoušky

- Časový limit pro řešení didaktického testu je uveden na záznamovém archu.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku se **neudělují záporné body**.
- **Odpovědi píšete do záznamového archu.**
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** písíčí propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- **Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.**

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- U všech úloh/podúloh je **právě jedna odpověď správná**.
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

A B C D

4

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pečlivě zabarvete původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

A B C D

4

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **píšete čitelně** do vyznačených bílých polí.

16

- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**.
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď запиšte do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Za chybu se považuje nesprávná (tj. i nadbytečná) nebo chybějící dílčí odpověď. Maximální dosažitelné bodové hodnocení za úlohu se sníží o započítané chyby.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 1–3

TEXT 1

1) Ráno, raničko panna vstala,
prádlo si v uzel zavázala:
„Půjdu, matičko, k jezeru,
šátečky sobě vyperu.“	5) Nemá dceruška, nemá stání,
k jezeru vždy ji cos pohání,
k jezeru vždy ji cos nutí,
nic doma, nic jí po chuti. —
2) „Ach nechod', nechod' na jezero,
zůstaň dnes doma, moje dcero!
Já měla zlý té noci sen:
nechod', dceruško, k vodě ven.	6) První šáteček namočila —
tu se s ní lávka prolomila
a po mladičké dívčině
zavířilo se v hlubině.
3) Perly jsem tobě vybírala,
bíle jsem tebe oblíkala,
v sukničku jako z vodních pěn:
nechod', dceruško, k vodě ven.	7) Vyvalily se vlny zdola,
roztáhly se v širá kola;
a na topole podle skal
zelený mužík zatleskal.
4) Bílé šatičky smutek tají,
v perlách se slzy ukrývají,
a pátek nešťastný je den:
nechod', dceruško, k vodě ven.“ —	

(Karel Jaromír Erben: Vodník)

TEXT 2

Anafora (řecky znovuuvedení) je v literární teorii slovní figura, opakování shodného slova nebo skupiny slov na začátku za sebou jdoucích veršů nebo vět. Je opakem epifory, u níž se slova opakují na konci verše nebo jiného celku. Příkladem anafory z české literatury mohou být tyto Bezručovy verše:

*Sto roků v šachtě žil, mlčel jsem.
Sto roků kopal jsem uhlí.*

Příkladem epifory jsou tyto Erbenovy verše:

*Co to máš na té tkaničce,
na krku na té tkaničce?*

1 bod

1 Které z následujících tvrzení odpovídá TEXTU 1?

- A) Dívka jde přes nesouhlas své matky k jezeru, aby si vyprala šátky a vykoukala se.
- B) Matka nechce, aby dcera šla k jezeru, protože měla zlý sen a má zlé tušení, navíc je pátek, což je podle ní nešťastný den.
- C) Matka nechce, aby dcera šla k jezeru v bílých šatech, které nosí smutek.
- D) Dívka chce jít k jezeru, protože se jí tam líbí.

1 bod

2 Které z následujících tvrzení o verši podtrženém v TEXTU 1 je pravdivé?

- A) Tento devítislabičný verš se rýmuje s veršem, který není devítislabičný.
- B) Tento devítislabičný verš se rýmuje s veršem, který je také devítislabičný.
- C) Tento verš není devítislabičný a rýmuje se s veršem, který je devítislabičný.
- D) Tento verš není devítislabičný a rýmuje se s veršem, který také není devítislabičný.

1 bod

3 Které z následujících tvrzení o verších ve sloce 5 v TEXTU 1 je pravdivé?

Úlohu řešte na základě informací uvedených v TEXTU 2.

- A) Ve verších je použita jednou anafora a jednou epifora.
 - B) Ve verších je použita dvakrát anafora a žádná epifora.
 - C) Ve verších je použita jednou anafora a žádná epifora.
 - D) Ve verších je použita dvakrát anafora a dvakrát epifora.
-

1 bod

4 Která z následujících vět je zapsána pravopisně správně?

- A) Zbalte si své věci a spátky se nevracejte.
 - B) Sbalte si své věci a spátky se nevracejte.
 - C) Sbalte si své věci a zpátky se nevracejte.
 - D) Zbalte si své věci a zpátky se nevracejte.
-

max. 3 body

5 Přiřadte k jednotlivým významovým poměrům (5.1–5.3) větu (A–E), v níž se daný poměr uplatňuje.

(Žádnou možnost z nabídky A–E nelze přiřadit víckrát než jednou.)

- 5.1 poměr vylučovací _____
- 5.2 poměr odporovací _____
- 5.3 poměr stupňovací _____

- A) Nedokázali nepříteli porazit, a dokonce sami utrpěli velké ztráty.
 - B) Buď se mu omluvíte, nebo dáme celý případ k soudu.
 - C) V létě biatlonisté jezdí na kole nebo trénují na kolečkových bruslích.
 - D) Byl odvážný, a proto zvítězil.
 - E) Máš talent, a nevážíš si toho.
-

max. 2 body

6 Ke každé z následujících podúloh (6.1 a 6.2) napište současné (tj. ne zastaralé) spisovné slovo, které odpovídá zadání a zároveň není vlastním jménem.

- 6.1 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného dvouslabičné, je příbuzné se slovem STARÝ a skloňuje se podle vzoru MUŽ.
- 6.2 Napište přídavné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného dvouslabičné, je příbuzné se slovem ŠÍT a skloňuje se podle vzoru JARNÍ.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 7–11

(1) Jedním z nejdůležitějších symbolů sardinské kultury jsou bezesperu nuraghi. Megalitické kamenné věže a celé osady kolem nich pocházejí ze starověku a za jejich výstavbu mohou Nuragové, civilizace, jež na Sardinii žila již od 18. století př. n. l.

Sardinie je okouzující italský ostrov ve Středozezemním moři, jež nabízí všem svým návštěvníkům rozmanitou škálu možností v podobě exotické krajiny, vzácné fauny, působivé a velmi zajímavé kultury a historie. Zatímco pobřeží láká na turistiku a bohatý noční život, vnitrozemí nabízí hluboký pohled do minulosti. Kromě nuraghi se na Sardinii vyskytují také dolmeny, menhiry a kruhové hroby, avšak více než 8000 megalitických staveb vytvořených nuraghskou civilizací bere při pohledu na ně dech. Tento pozoruhodný úkaz z doby bronzové v překladu znamená něco jako “halda kamení”. Jen tak ledajaká halda kamení to ale rozhodně není a důvodů je pro to mnoho!

Nuraghi jsou více než 25 metrů vysoké konstrukce kuželovitého tvaru, které jsou postavené z obrovských kamenných bloků. Jedná se o největší a nejlépe dochované evropské megality. V dnešní době jich na Sardinii **stojí** na osm tisíc, ale zbývají z nich pouze základy zarostlé vegetací. Ovšem v dobách svého největšího rozkvětu jich bylo mnohem více.

(2) Tyto tajemné stavby budí úžas turistů i archeologů, není totiž naprosto jasné k čemu přesně po tisíce let sloužily. Oficiální stanovisko k funkci těchto věží a osídlení se může na první pohled jevit jako jasné, pravdou však je, že to nikdo přesně s jistotou neví. Protože jsou rozestavěny po celé Sardinii vždy ve vzdálenosti asi tři kilometry čtvereční, sloužily pravděpodobně jako komunikační systém a ke kontrole teritoria. Některé věže jsou situovány na strategických místech – kopcích se zdrojem vody, odkud je možné okolní území lehce kontrolovat. Mohl to být symbol síly a defenzivy, který se vládce snažil budovat za každou cenu s efektem co nejzřetelněji ukázat svou moc. Mohly ovšem plnit i více funkcí, zejména pokud se jich nacházelo více v těsné blízkosti. Pak pravděpodobně sloužily jako chrámy, zásobníky obilí nebo obranné věže a sídlo vládnoucí třídy. Často se kolem jednoho nuraghi nachází menší kruhové stavby, v nichž pravděpodobně bydleli prostí lidé.

(3) Starousedlíci na Sardinii mají jasno v tom, kdo tyto kamenné stavby postavil. Jejich legendy a mýty předávané z generace na generaci hovoří o tom, že to byli obři. Jak se říká, na každém šprochu pravdy trochu, a tak i tato pověst dost možná vznikla na základě pravdy. Existovali v dobách nuraghské civilizace lidé vyššího vzrůstu? Kdo ví! Pověsti nemůžeme zaměňovat s fakty. Jak to přesně bylo, se už dnes nedozvíme.

(poznatsvet.cz)

max. 2 body

7 **Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).**

	A	N
7.1 Takzvaná nuraghská civilizace postavila v době bronzové na ostrově celkem 8000 megalitických staveb.	☐	☐
7.2 Nuraghi jsou konstrukce kuželovitého tvaru a není dodnes přesně jasné, k čemu sloužily.	☐	☐
7.3 Všechny nuraghi na Sardinii měří 25 metrů a jsou situované na strategických místech.	☐	☐
7.4 Legendy a mýty na Sardinii říkají, že kamenné stavby postavili obři, což může například znamenat, že Nuragové byli lidé vyššího vzrůstu.	☐	☐

1 bod

8 Které z následujících slov užitých ve výchozím textu byste neoznačili jako spisovný jazykový prostředek?

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu podtržena.)

- A) šprochu
- B) bezesporu
- C) menhiry
- D) halda

1 bod

9 Která z následujících informací je ve výchozím textu čtenářům předkládána jako nejméně jistá?

- A) Informace, že nuraghi znamená v překladu do češtiny „halda kamení“.
- B) Informace, že nuraghi byly symbolem síly a defenzivy.
- C) Informace, že nuraghi postavili lidé vysokého věku.
- D) Informace, že nuraghi sloužily jako chrámy.

1 bod

10 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

(Sloveso *stát* pochází z výchozího textu a je v něm vyznačeno tučně.)

- A) Sloveso *stát* je v této větě použité ve stejném tvaru i ve stejném významu jako sloveso stát ve výchozím textu: *Ubytování na Sardinii stojí osm tisíc korun za týden.*
- B) Sloveso *stát* v této větě je použité v jiném tvaru i v jiném významu než sloveso stát ve výchozím textu: *V celé Evropě stojí mnoho megalitických památek.*
- C) Sloveso stát je v této větě použité v jiném tvaru, ale ve stejném významu jako sloveso stát ve výchozím textu: *Ty nám za to nestojíš!*
- D) Sloveso stát je v této větě použité ve stejném tvaru i ve stejném významu jako sloveso stát ve výchozím textu: *Od pravěku stojí na celém světě mnoho kamenných staveb.*

max. 3 body

11 Vypište z třetí části výchozího textu tři podstatná jména, která jsou v textu užitá ve 4. pádě.

max. 2 body

12 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je zapsáno pravopisně správně (A), nebo ne (N).

	A	N
12.1 V mělkém bazénu si způsobila úraz a ztratila vědomí.	☐	☐
12.2 Předkrm s husími játry patřil k nejoceňovanějším lahůdkám gastronomického festivalu v Mikulově.	☐	☐
12.3 I když rozuměl tolika věcem, vždy vystupoval velmi skromně.	☐	☐
12.4 Petrovy atletické výkony a všestrannost jeho sportovního talentu nás nepřestávaly udivovat.	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 13

Třída sklesle poslouchala učitele ***** špatné výsledky čtvrtletních testů. Při hodině xxxxx nezvyklým tichem mlčeli i ti, u nichž to nebylo obvyklé.

max. 2 body

13

13.1 Napište náležitý spisovný tvar slova *oznamující*, který patří na první vynechané místo (*****) ve výchozím textu.

13.2 Napište náležitý spisovný tvar slova *doprovázený*, který patří na druhé vynechané místo (xxxxx) ve výchozím textu.

(Po doplnění náležitých tvarů slov musí být výchozí text gramaticky správný.)

14 Seřadte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby byla dodržena textová návaznost.

A) A šmytec. Měl jsem být opatrnější, řekl. Chlapec nijak nereagoval.

B) Ušetřil ji na konec, protože to bylo chlapcovo oblíbené jídlo – vepřové s fazolemi.

C) Celý den se trmáceli; chlapec mlčel. Do odpoledne už rozbředlý sníl ze silnice odtál a do večera byl asfalt suchý. Šli dál. Kolik kilometrů?

D) Dívali se, jak jídlo na uhlících probublává; sundal plechovku kleštěmi a pak beze slova jedli. Prázdnou plechovku vypláchl vodou a dal ji chlapci vypít.

E) Šestnáct, možná dvacet. Kdysi na cestě házeli kroužky – v jednom železářství za tím účelem našli čtyři velké ocelové podložky, ale teď už je neměli, ani ostatní věci. Večer se utábořili ve strži a oheň si rozdělali u skalního výstupku; snědli poslední konzervu.

F) Musíš se mnou mluvit. – No jo. – Chtěl jsi vidět, jak vypadaj ty zlý. Tak už to víš.

(Cormac McCarthy: Cesta)

14.1 _____

14.2 _____

14.3 _____

14.4 _____

14.5 _____

14.6 _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 15

Výletní loď kotví v bývalé velrybářské osadě Grytviken už téměř hodinu. Na palubu přišel správce přístavu z King Edward Point, aby zkontroloval dokumenty a vysvětlil cestujícím pravidla chování na břehu.

Veškerá obuv musí být bezvadně vyčištěná a vydezinfikovaná, aby se zamezilo kontaminaci půdy na ostrově. Stejně bio-bezpečnostní předpisy zakazují brát na břeh jakékoliv jídlo. Zakázáno je též rybaření a lov. Na ostrově není k dispozici žádné ubytování pro turisty a stanování či kempování vyžaduje drahé povolení. Z toho důvodu se všichni návštěvníci musí před soumrakem hlásit zpátky na palubě.

Freddie podepsal souhlas se stanovenými pravidly, které rozhodně nemá v úmyslu dodržovat, a teď už téměř dvacet minut čeká v podpalubí lodi, aby se dostal na první člun, který cestující odveze na pobřeží.

Vzhledem k povaze úlohy není zdroj výchozího textu uveden.

1 bod

15 Která z následujících možností nejlépe vystihuje výchozí text?

- A) Jde o umělecký text, který popisuje část cesty výletní lodí očima muže jménem Freddie.
- B) Jde o neumělecký text, který popisuje pravidla chování v bývalé velrybářské osadě Grytviken.
- C) Jde o reportáž, která představuje současnou realitu bývalé velrybářské osady Grytviken.
- D) Jde o výklad, který čtenáře seznamuje s pravidly výletních lodí v přístavu King Edward Point.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 16

Pozorovatelé usuzují, že na válce mezi Ruskem a Ukrajinou může nakonec nejvíce vydělat Čína, která se k celému konfliktu staví velmi nejasně a nechce si znepřátelit žádnou stranu. Může tu proto platit známé: Když (*****)

1 bod

16 Ve které z následujících možností je uvedeno české ustálené slovní spojení, jež vystihuje situaci ve výchozím textu, a patří tedy na vynechané místo (*****) v textu?

- A) ... se dva perou, třetí musí zachraňovat.
- B) ... se dva perou, třetí se směje.
- C) ... se směješ naposled, tak se směješ nejlépe.
- D) ... se chodí s džbánem pro vodu, tak se ucho utrhne.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 17

Otevření zbrusu nového mostu dlouhého celkem 721 metrů, který jeho stavitelé označují za nejdelší pěší vysutou lávku na světě, zafungovalo jako magnet. Z kdysi ospalé vesnice Dolní Morava se už před časem stal rušný horský rezort. A jeho provozovatelé teď věří, že nově otevřený most tuto reputaci ještě podpoří. Zatím se to daří – na mostě je ve sluném pátečním dopoledni kromě nizozemštiny slyšet angličtinu, polštinu i vietnamštinu.

Ještě před třinácti lety byla Dolní Morava zapadlou horskou vesnicí v údolí pod Králickým Sněžníkem. „Stáli tu dva třicet let staré vleky a to bylo víceméně všechno,“ vzpomíná Richard Novák, místní rodák, který je už osm let zdejší starostou.

(Respekt 20 / 2022)

max. 4 body

- 17 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.**

Slova zapište bezchybně ve stejném tvaru, ve kterém jsou užitá v textu. Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 18–23

TEXT 1

(1) Toho večera nebylo na jachtě Gloria Pickford osobních sporů; jenom vědecké názory se hlučně rozcházely. Fred (**loajálně** podporovaný Abem) **soudil**, že to určitě museli být nějací ještěři, kdežto kapitán hádal na savce. V moři žádní ještěři nejsou, tvrdil kapitán horkokrevně; ale mladí páni z univerzity na jeho námitky **nedali**; ještěři jsou jaksi větší senzace.

(2) Drahoušek Li se spokojil s tím, že to byli tritóni, že byli prostě rozkošní a vůbec že to byl takový úspěch; a Li (v modře proužkovaném pyžama, které se Abeovi tak líbilo) snila se zářícíma očima o perlách a mořských bozích. Judy byla ovšem přesvědčena, že to všechno je švanda a humbuk a že si to Li s Abem vymysleli, a mrkala zuřivě na Freda, aby toho už nechal.

Abe si myslel, že by se Li mohla zmínit o tom, jak on, Abe, šel bez bázně mezi ty ještěry pro její koupací plášť; proto třikrát vypravoval, jak jim Li ohromně čelila, zatímco on, Abe, odstrkoval člun do vody, a právě to začínal **líčit** počtvrté; ale Fred a kapitán vůbec neposlouchali, vášnivě se hádající o ještěry a savce.

(Karel Čapek: Válka s mlouky)

TEXT 2

Přechodník je tvar slovesa, který slouží ke zhuštění obsahu věty a v současné češtině se příliš nevyužívá. Dnes má knižní až archaický charakter, setkat se s ním můžeme v odborném a uměleckém projevu.

Rozlišujeme přechodník přítomný (slouží k vyjádření současnosti dvou dějů) a přechodník minulý (slouží k vyjádření předčasnosti jednoho děje před druhým).

Přechodník přítomný se tvoří od sloves nedokonavých tímto způsobem:

Je-li sloveso zakončeno ve 3. osobě množného čísla na -ou (nesou), tvoří se příponami -a, -ouc, -ouce (nesa, nesouc, nesouce).

Je-li sloveso zakončeno ve 3. osobě množného čísla na -í (běží, dělají), tvoří se příponami -e, -íc, -íce (běže, běžíc, běžíce; dělaje, dělajíc, dělajíce).

max. 2 body

18 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

	A	N
18.1 Až na pár maličností měli toho večera všichni na jachtě Gloria Pickford v zásadě stejný názor.	☐	☐
18.2 Abe na první pohled zastává stejnou teorii jako Fred, ale ve skutečnosti se zajímá spíš o Drahouška Li a snaží se téma jen využít pro získání pozornosti.	☐	☐
18.3 Judy chtěla, aby Fred opustil teorii o ještěrech, protože teorie o savcích se jí zdála mnohem zábavnější.	☐	☐
18.4 Proti teorii o ještěrech a o savcích postavila Drahoušek Li teorii o tritónech, kteří jsou na rozdíl od ještěrů a savců rozkošní.	☐	☐

19

19.1 Vypište z první částku TEXTU 1 sloveso obsahující slabičnou předponu.

19.2 Vypište z druhé části TEXTU 1 podstatné jméno rodu ženského, které je v textu užito ve 2. pádě a nesklonuje se podle vzoru „žena“.

1 bod

20 **Tvrzení:** Na jachtě Gloria bylo toho večera ***** .

Kterou z následujících možností je nutné doplnit na vynechané místo (***) ve výše uvedeném tvrzení, aby toto tvrzení odpovídalo TEXTU 1?**

- A) pět lidí, kteří všichni považovali tajemné tvory za tritony a tři z nich si mysleli, že tritoni jsou ještěři, a dva z nich si mysleli, že jsou to savci
- B) pět osob, z nichž jedna se jmenovala Abe a měla modře proužkované pyžamo
- C) pět osob, z nichž jedna měla modře proužkované pyžamo a jedna se jmenovala Fred
- D) pět osob, z nichž čtyři jsou muži a jedna je žena

1 bod

21 **Kolik přechodníků přítomných se vyskytuje v úseku 2 TEXTU 1?**

Úlohu řešte na základě informací uvedených v TEXTU 2.

- A) pouze jeden
- B) žádný
- C) celkem dva
- D) celkem tři

1 bod

22 **Kterou z následujících dvojic slov lze v kontextu TEXTU 1 považovat za synonyma?**

(První slovo z každé dvojice pochází z TEXTU 1 a je v něm vyznačeno tučně.)

- A) loajálně – oddaně
- B) soudil – odsuzoval
- C) nedali – nevěnovali
- D) líčit – malovat (se)

1 bod

23 **Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se vyskytuje sloveso dokonavé?**

- A) Drahoušek Li se spokojil
- B) snila se zářícíma očima
- C) jak jim Li ohromně čelila
- D) Abe odstrkoval člun do vody

24 Vypište z každé z následujících vět (24.1 A 24.2) základní skladební dvojici.

(Základní skladební dvojice musí být zapsány pravopisně správně.)

- 24.1 Za protektorátu byla vydána řada knih s více či méně skrytými vlasteneckými nebo k české historii se obracejícími tématy.
- 24.2 Po úterním hlasování bude následovat jednání zástupců europarlamentu a Evropské komise se zástupci Rady EU, takzvaný trialog.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–28

Neohrožení lupiči, krvaví tyrani, ukrutní dobyvatelé a zároveň **excelentní** mořeplavci, zvidaví cestovatelé a podnikaví obchodníci – tolik rozporuplných přívlastků si vysloužili vikingové. Jejich stopy nacházíme na mnoha místech Evropy, hlavně v přímořských lokalitách nebo tam, kam se dalo doplnout po velkých řekách.

Vikingové byli příslušníky početné řady starogermánských kmenů, které v raném středověku obývaly území dnešního Dánska, Norska a Švédska. Archeologické nálezy dokazují, že již v 8. století v lecčems předstihli jiné evropské národy. Jedním z hlavních obchodních center bylo Ribe, město ležící dnes v Dánsku. Jeho obyvatelé museli být nesmírně zámožní. Po kupcích požadovali jen luxusní zboží **importované** z daleké ciziny. K Ribe pravidelně směřovaly lodě nejen ze zemí západní Evropy, ale i ze Středomoří.

Slavné kapitoly vikinské námořní historie se začaly psát počátkem 9. století, kdy se před dravostí a mocenskými choutkami těchto válečníků třásla doslova celá Evropa.

(Arnošt Vašíček: České tajemno)

max. 2 body

25 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

	A	N
25.1 Stopy vikingů nacházíme hlavně v přímořských lokalitách a v povodí velkých řek na území dnešního Dánska, Norska a Švédska.	☐	☐
25.2 Svým původem se vikingové, kteří v raném středověku obývali území dnešního Dánska, Norska a Švédska, řadí mezi starogermánské kmeny.	☐	☐
25.3 Dánské město Ribe bylo hlavním obchodním centrem vikingů a bohatlo hlavně proto, že obchodovalo také se Středomořím.	☐	☐
25.4 Vikingové byli podnikaví obchodníci a zvidaví cestovatelé, ale také dobyvatelé a lupiči, kterých se v 9. století bála celá Evropa.	☐	☐

1 bod

- 26 **Tvrzení:** V kontextu výchozího textu je synonymem slova *excelentní* slovo ***** a synonymem slova *importované* slovo *****.

Která dvě slova je nutné doplnit na vynechaná místa (***) ve výše uvedeném tvrzení, aby toto tvrzení bylo pravdivé?**

(Slova *excelentní* a *importované* jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.)

- A) vynikající – dovezené
- B) obávání – dovezené
- C) vynikající – drahé
- D) obávání – drahé

1 bod

- 27 **V kterém z následujících úseků výchozího textu se nevyskytuje žádné zájmeno?**

- A) již v 8. století v leccěms předstihli jiné evropské národy
- B) jejich stopy nacházíme na mnoha místech Evropy
- C) jedním z hlavních obchodních center bylo Ribe
- D) kdy se před dravostí a mocenskými choutkami těchto válečníků třásla doslova celá Evropa

1 bod

- 28 **Které z následujících tvrzení je pravdivé?**

- A) Ve výchozím textu jsou podtržena dvě souvětí, každé z nich se skládá ze dvou vět
- B) Ve výchozím textu jsou podtržena dvě souvětí, jedno z nich se skládá ze tří vět.
- C) První podtržený větný celek je věta jednoduchá, druhý podtržený větný celek je souvětí, které se skládá ze dvou vět.
- D) První podtržený větný celek je souvětí, které se skládá ze dvou vět, druhý podtržený větný celek je věta jednoduchá.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 29

Negativní výsledek antigenního testu nesmí být starší 48 hodin.

1 bod

- 29 **Ve které z následujících možností jsou uvedeny dva pravopisně správné zápisy číslovky užitě ve výchozím textu?**

- A) čtyřicetiosmi – osmačtyřiceti
- B) čtyřiceti osmi – osmačtyřiceti
- C) čtyřicetiosmi – osm a čtyřiceti
- D) čtyřiceti osmi – osm a čtyřiceti

30 Přiřadte k jednotlivým souvětím (30.1–30.4) odpovídající tvrzení (A–F).

(Žádnou možnost z nabídky A–F nelze přiřadit víckrát než jednou.)

- 30.1 Nesmím jíst jídlo, ve kterém je lepek. _____
- 30.2 S kebabem je to podobný jako s pizzou, i špatnej kebab je vlastně dobrej. _____
- 30.3 Chtěl přijít s oběma rodičemi, ale jeho táta tenkrát nemoh. _____
- 30.4 Měli byste se se zajímat o to, jaké jsou zdroje zpráv, které citujete. _____
- A) V souvětí není žádné slovo užitá v nespisovném tvaru.
- B) V každé větě souvětí je pouze jedno slovo užitá v nespisovném tvaru.
- C) V první větě souvětí není žádné slovo užitá ve nespisovném tvaru, v druhé větě souvětí je pouze jedno slovo užitá v nespisovném tvaru.
- D) V první větě souvětí je pouze jedno slovo užitá v nespisovném tvaru, v druhé větě souvětí není žádné slovo užitá nespisovném tvaru.
- E) V první větě souvětí je pouze jedno slovo užitá v nespisovném tvaru, v druhé větě souvětí jsou celkem dvě slova užitá v nespisovném tvaru.
- F) V první větě souvětí jsou celkem dvě slova užitá v nespisovném tvaru, v druhé větě souvětí je pouze jedno slovo užitá v nespisovném tvaru.